

07.02.24.

7-А-Б

Історія України

вч. Рзаєва Н.О.

Тема: Політичне і культурне життя Київського, Чернігівського й Переяславського князівств.

Мета уроку: визначати особливості політичного і соціально-економічного життя Київського, Переяславського, Чернігівського, у XII – першій третині XIII ст., охарактеризувати господарську та політичну культуру Русі в XII – першій половині XIII ст., розвиток церкви і мистецтв у цей період, проаналізувати причини передумови політичної децентралізації (дроблення) Київської держави; розвивати увагу, пам'ять, мислення, вміння аналізувати та робити висновки, удосконалювати навички роботи з історичною картою та підручником.

Актуалізація опорних знань

Експрес опитування

- *Адміністративно-територіальна одиниця Русі-України, якою управляв князь, залежний від великого київського князя.
- *Союз між трьома практично однаково могутніми політичними чи військовими лідерами.
- *Річка, біля якої київські князі зазнали поразки у 1068 р.
- *Застаріла назва в'язниці.
- *Старший син Ярослава Мудрого.
- *Місто, у якому відбувся перший з'їзд князів.
- *Колегіальні органи влади у Київській державі.
- *Син князя Всеволода Ярославовича.
- *Монети Володимира Мономаха.
- *Надання грошей у борг з умовою сплати відсотків при погашенні боргу.
- *Народ, з яким воювали київські князі.
- * Держава, що складається з кількох самоврядних утворень, за якими зберігається певна самостійність.

Мотивація навчальної діяльності

Вивчення нового матеріалу

Хронологічний ланцюжок (запишіть)

Робота з картою

1. Знайдіть на карті і назвіть удільні князівства Русі-України другої половини XII - першої половини XIII ст., розташовані на західних і східних її кордонах.
2. Які з цих князівств безпосередньо межували з половецьким степом?
3. З якими з удільних князівств сусідило Київське князівство? Яку територію воно охоплювало?
4. На якому боці Дніпра знаходилися Переяславське та Чернігівське князівства? Басейни яких річок охоплювали землі цих князівств?
5. Поміркуйте, як місце розташування та природні умови князівств впливали на їхнє політичне й господарське життя.

м. Київ

Київське князівство

1169 р. –
пограбування Києва
військом Андрія
Боголюбського

с. 86

найбільш
заселене
князівство

80 міст і
містечок

Юр'їв,
Вишгород,
Василів

1146-1246 рр. –
київський престол
46 разів переходив

Найдовше за доби
роздробленості тривало
князування співправителів
Святослава (1177–1194 рр.)
та Рюрика (1180–1202 рр.).

Київ – одне з
найбільших і
найбагатших
європейських міст

Населення
Києва - 50 тис.
душ

Спільна
спадщина
князівського
роду

резиденція
митрополитів

м. Чернігів

Чернігівське князівство

Чернігів – другий
після Києва центр
Русі

найбільше за
територією
князівство

40 міст і
містечок

Путивль,
Любеч,
Тмутаракань

претензії на
київський
престол

династії
Ольговичів та
Давидовичів

16 уділів

середина XII ст.
виокремлення
**Новгород-
Сіверського
князівства**

залучали половецькі орди для
здійснення своїх марнославних
планів

Місто Воїнь у
Переяславському князівстві

Переяславське князівство

територія
невелика

до поч. XIII ст. не
мало політичної
незалежності й
майже цілковито
залежало від Києва

25 міст і
містечок

опорні пункти
боротьби з
кочовиками

на сході й півдні
землі
безпосередньо
межувало зі
Степом

1187 р. – перша
літописна згадка
слова «Україна»

Воїнь,
Лубни,
Полтава

Князь
Володимир
Глібович

щит для Києва й
інших руських земель

Хвилинка відпочинку. Гімнастика для очей

https://youtu.be/u_fLRqqJ59E?si=uANSHgRkLIGVwBpf

Робота з підручником: стор.87-88

Робота з візуальними джерелами

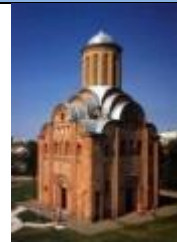
Зал «Архітектура»

Успенський собор
Києво-Печерського
монастиря
1073 р.
Феодосій Печерський
Святослава
Ярославовича

Михайлівський
Золотоверхий собор
1108 – 1113 рр.
Святополк-Михайло
Ізяславович

П'ятницька церква в
Чернігові

		
Борисоглібський собору Чернігові 1128 р.		
Зал «Образотворче мистецтво»		
		
Мозаїка «Євхаристія» Михайлівський Золотоверхий собор 1108 – 1111 рр.	Вишгородська ікона Богородиці	Свенська ікона Богородиці
Зал «Література»		
		
«Повість минулих літ» 1113 р. Нестор	«Повчання дітям» Володимир Мономах	«Слово о полку Ігоревім»
		
«Ізборник Святослава» 1073 р.		

Причини роздробленості

- ☐ великі розміри території держави
- ☐ строкатий етнічний склад населення
- ☐ відсутність чіткого незмінного механізму спадкування великокнязівської влади
- ☐ напади степових кочовиків
- ☐ занепад торговельних шляхів (половці перерізали шлях «з варяг у греки»), поява поліцентрії у зовнішній торгівлі.
- ☐ розвиток великого феодального вотчинного землеволодіння

■ Русь за часів роздробленості

Узагальнення. Систематизація. Рефлексія.

Перегляньте відео: https://youtu.be/FZjcxz0ySJA?si=iZnmGbs-1Ni_c6a9

Вправа «Коротко про головне».

Сформулюйте одне коротке твердження, яким можна схарактеризувати розвиток Русі-України другої половини XI – першої половини XIII ст.

Домашнє завдання:

- Прочитати §11
- Стор. 94 № 5, № 6 – письмово.
- Повторити тему «Перші київські князі».

Завдання надсилайте на освітню платформу Human або на ел. адресу nataliarzaeva5@gmail.com

Бажаю успіхів у навчанні!